

Sygn. akt II AKz 810/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SA Beata Basiura

sędziowie: SA Waldemar Szmidt

SA Piotr Filipiak

Protokolant: Iwona Olszówka

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko J. C.

oskarżonemu o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez obrońcę oskarżonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 13 sierpnia 2019 roku, sygn. akt IV K 216/18

w przedmiocie dalszego stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2019 roku, sygn. akt IV K 216/18 Sąd Okręgowy w Gliwicach na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. oraz

art. 258 § 3 k.p.k. przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego J. C., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 15 kwietnia 2018 roku, sygn. akt IX Kp 319/18 oraz określił dalszy czas jego stosowania do dnia 10 grudnia 2019 roku, do godz. 8¹⁵.

Powyższe postanowienie zaskarżył obrońca oskarżonego, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na jego treść, a to:

art. 249 § 1 k.p.k. poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że dalsze stosowanie tymczasowego aresztowania pozostaje niezbędne w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz przyjęcie, że istnieje prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, że oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwa;

art. 258 § 2 k.p.k. w zw. z 258 § 4 k.p.k. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, podczas gdy brak jest podstaw do przyjęcia tezy, że podejrzany, w związku z grożącą mu karą, podejmować będzie działania, które uzasadniałyby potrzebę zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, a nadto brak należytego wykazania rodzaju i charakteru obaw przyjętych za podstawę stosowania tymczasowego aresztowania oraz łącznego z nim braku wykazania zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania;

art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 5 EKPCz, polegające na zastosowaniu wobec oskarżonego w dniu 15 kwietnia 2018 roku tymczasowego aresztowania, pomimo że J. C. nie miał wyznaczonego obrońcy, w sytuacji w której udział obrońcy był obowiązkowy, bowiem z materiału dowodowego sprawy wynikało, że zachodziła uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności, co zostało potwierdzone uprzednio – na karcie 90 akt sprawy, tj. w złożonym na podstawie art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. wniosku prokuratora o wyznaczenie dla J. C. obrońcy z urzędu oraz następnie w wydanych w niniejszej sprawie opiniach psychiatrycznych, a także zachodziła wątpliwość czy stan zdrowia oskarżonego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny, a które naruszenia rozciągnęły się również na etap postępowania odwoławczego od wydanego postanowienia;

art. 257 § 1 k.p.k. poprzez naruszenie zasady minimalizacji w stosowaniu środków zapobiegawczych i przedłużenie wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, w sytuacji gdy wystarczające byłoby zastosowanie innego, łagodniejszego środka zapobiegawczego;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że:

zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w wystarczający sposób uprawdopodobnił fakt popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów, a także, że istnieje uzasadniona obawa, że oskarżony będzie w bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne lub popełni nowe przestępstwo;

w sytuacji stwierdzonych w niniejszym postępowaniu po stronie oskarżonego J. C. zaburzeń i związku tych zaburzeń z jego zachowaniem, warunki w których przebywa oskarżony umożliwiają realną i rzeczywistą realizację po stronie oskarżonego zaleceń biegłych psychiatrów w postaci dostępu do stałego leczenia z zakresu psychiatrii i neurologii oraz konieczności stałej, ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie zastosowanego wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, względnie o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zastosowanie wobec oskarżonego innych środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym, w postaci dozoru Policji, zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu lub wszystkich tych środków łącznie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie obrońcy oskarżonego okazało się bezzasadne i jako takie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że w przedmiotowej sprawie nadal istnieje zarówno przesłanka ogólna stosowania środków zapobiegawczych określona w art. 249 § 1 k.p.k., jak i przesłanki szczególne z art. 258 § 2 k.p.k. oraz art. 258 § 3 k.p.k., które przemawiają za potrzebą kontynuowania środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym względem oskarżonego J. C..

Wbrew zarzutom stawianym w środku odwoławczym, zebrany dotychczas materiał dowodowy wskazuje na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów. Świadczą o tym przede wszystkim zeznania pokrzywdzonych D. C. oraz A. T., zeznania świadków K. Z., K. K., A. K., Ł. G., J. G., R. P. oraz Z. S., kwestionariusz wywiadu środowiskowego, protokół oględzin miejsca zdarzenia, dokumentacja medyczna dotycząca obrażeń pokrzywdzonych, opinia z zakresu genetyki sądowej(...).

Odnosząc się do treści zażalenia obrońcy, w którym wskazuje on, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika w sposób graniczący z pewnością, aby J. C. dopuścił się zarzucanego mu czynu wskazać należy, iż ostateczna ocena materiału dowodowego i kategoryczne ustalenia w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego nie mogą zostać poczynione w toku incydentalnego postępowania dotyczącego stosowania środków zapobiegawczych. Warunkiem stosowania środków zapobiegawczych jest stwierdzenie dużego prawdopodobieństwa (a nie pewności) popełnienia przestępstwa przez oskarżonego, a przesłanka ta w niniejszej sprawie pozostaje spełniona. Obrońca bowiem, poza

obszernym przytoczeniem poglądów judykatury, nie podniósł żadnych argumentów, ani też nie wskazał na żadne okoliczności, które mogłyby wpływać na zmniejszenie tegoż prawdopodobieństwa.

Analogiczna sytuacja zachodzi również w przypadku podnoszonego przez obrońcę zarzutu dokonania nieprawidłowej kwalifikacji prawnej zarzucanych oskarżonemu czynów, gdzie – poza obszernym zaprezentowaniem poglądów wypracowanych przez judykaturę – obrońca nie przedstawił żadnej argumentacji, która mogłaby przemawiać za przekonaniem, że przyjęta kwalifikacja usiłowania popełnienia zbrodni zabójstwa jest błędna. Powołanie się na znaczne ograniczoną poczytalność oskarżonego, czy fakt, że początkowo postępowanie przygotowawcze prowadzone było w kierunku przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. nie może stanowić dostatecznego argumentu pozwalającego na podważenie przyjętej kwalifikacji prawnej. Postępowanie dowodowe jest w toku i dlatego niemożliwym jest na obecnym etapie przesądzanie o prawidłowej kwalifikacji zarzuconych czynów, niemniej powołane argumenty obrony oraz analiza akt sprawy nie podważyły w wystarczającym stopniu proponowanej przez oskarżyciela kwalifikacji.

Skoro tak, to w pełni zasadne jest powołanie przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k. jako podstawy dalszego stosowania tymczasowego aresztowania. Wynika to przede wszystkim z charakteru zarzucanych czynów i ich ustawowego zagrożenia, ale również nie tylko z oceny całokształtu okoliczności podmiotowo-przedmiotowych tych czynów, a w szczególności działania na szkodę osób najbliższych i brutalności postępowania. Popełnienie zarzucanych czynów w warunkach przepisu art. 31 § 2 k.k., nie niweczy prawdopodobieństwa wymierzenia oskarżonemu surowej kary pozbawienia wolności. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych wynika, iż perspektywa odbycia długoterminowej kary sama w sobie stwarza obawę podejmowania przez oskarżonego działań utrudniających toczące się przeciwko niemu postępowanie, nawet wówczas, gdy z materiału dowodowego nie wynika, by w przeszłości podejmował próby destabilizowania toku sprawy.

Słusznie także uznał sąd I instancji, że aktualną pozostaje przesłanka z art. 258§3 k.p.k. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego i charakteru zarzuconych czynów przekonanie Sadu Okręgowego, że dalsze stosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania może zapobiec popełnieniu przez niego nowego, ciężkiego przestępstwa przeciwko zdrowiu lub życiu jest w pełni uzasadnione. J. C. jest bowiem osobą agresywną, skłoną do podejmowania irracjonalnych zachowań, na co wskazuje również wywiad środowiskowy.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia przepisu art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. oraz art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. art. 5 EKPCz należy wskazać, że wykracza on poza granice wyznaczone przez ramy niniejszego incydentalnego postępowania, gdyż dotyczy postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania na etapie postępowania przygotowawczego. Obraza prawa procesowego może stanowić tzw. względną przesłankę odwoławczą tylko wówczas, jeśli naruszenie przepisów procesowych mogło mieć wpływ na treść przedmiotowego rozstrzygnięcia, a o takiej sytuacji w przedmiotowej sprawie mowy być nie może.

W kontekście powołanych powyżej okoliczności nie sposób uznać, ażeby sąd I instancji naruszył określoną w art. 257 § 1 k.p.k. zasadę minimalizacji stosowania środków zapobiegawczych. Stwierdzić bowiem należy, że kontynuowanie tymczasowego aresztowania – w oparciu o przesłanki wysokiego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstw przez J. C., ryzyko podejmowania prób mających na celu destabilizację toku postępowania, realności grożącej mu surowej kary pozbawienia wolności, a przede wszystkim uzasadnionej obawy, że może popełnić nowe przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu – jest niezbędne, p Aktualnie nie jest wystarczające zastosowanie innych środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym, ponieważ nie dają one gwarancji zapewnienia prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania.

Co się zaś tyczy zarzutu błędnego ustalenia stanu faktycznego w zakresie istnienia okoliczności z art. 259 § 1 k.p.k. to należy podkreślić, że fakty uzasadniające odstępienie od tymczasowego aresztowania powinny zostać udowodnione, a ich wykazanie obciąża stronę, która je zgłasza. W przedmiotowej sprawie obrońca oskarżonego zarówno w petitum zażalenia, jak w jego uzasadnieniu nie zamieścił jakichkolwiek informacji potwierdzających fakt, że opieka jaką otrzymuje oskarżony w warunkach izolacji jest jedynie iluzoryczna i nie spełnia kryteriów wskazanych przez biegłych lekarzy psychiatrów w sporządzonej przez nich opinii sądowo – psychiatrycznej. Należy podkreślić, iż wbrew zarzutom

obrońcy, aktualnie system więziennej służby zdrowia, a w jego ramach dobrze rozwinięta sieć szpitali, ambulatoriów i aptek funkcjonujących w zakładach karnych i aresztach śledczych jest w stanie zapewnić osadzonemu w szerokim zakresie podstawową i specjalistyczną opiekę zdrowotną.

Zważywszy na wyżej wskazane okoliczności, i nie dopatrując się w złożonym zażaleniu argumentów, które w sposób skuteczny podważałyby stanowisko Sądu I instancji, Sąd Apelacyjny postanowił jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSA Waldemar Szmidt SSA Beata Basiura SSA Piotr Filipiak

ZARZĄDZENIE

odpis postanowienia doręczyć oskarżonemu J. C. z pouczeniem i Prokuratorowi;

zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 10 września 2019 roku.